

Daşa ýazylan goşgy

Category: Kitapcy, Taryhy makalalar, Türkmen dili

написано kitapcy | 22 января, 2025

Daşa ýazylan goşgy DAŞA ÝAZYLAN GOŞGY

Balkan welayatynyň Türkmenbaşy etrabynyn Garabogaz (öñki Bekdaş) şäherçesiniň demirgazyk çetinde hut Hazar deñziniň kenarynda, ýerli ilat tarapyndan "Gaýa" diyilip atlandyrylyan belentlik bar. Ýerli ilat dabaraly günlerde şol belentlikden daş tőwerege, deñze we deñziň içinde ýerleşyän üsti maýakly "Garaada" diyilip atlandyrylyan ada seretmegi gowy görýär. Mekdebi tamamlan ýaş uçurymlar bolsa şol belentlikden Günüň ýaşyşyny (deñziň tekizligine Günüň gabat bolusyny) synlaýarlar. Garagum sährysyndan dogup gelýän günü garşylaýarlar. Bu ýagdaý däp bolup galan hakykat. Bu ýagdaý Garabogaz şäherçesine myhman bolanlarda ýatdan çykmajak täsirleri galdyryär.

Garabogaz şäherinde doglan, ýaşan (soñ Russiýa göçüp giden) ýaş şahyr ýigit Wladimir Gaýdukow 1971-nji ýylyň 7-nji iýulynda öz sygra öwrülen ýürek joşunyny "Gaýa" belentliginiň daşyna ýazyp, açık asmanyň astynda täsin ýadygärlik goýup gidipdir. Belki ol şol wagt özünüň ýazyp goýan daş ýüzündäki ýadygärliginiň asyrdan asyra aşyp, biziň şu bagtyýar günlerimize gelip ýetjegini bilenem däldir..

W.Gaýdukow daşyň ýüzüne şu goşgyny ýazypdyr:

"Гляжу на море голубое,
В даль летит моя мечта.
Какой простор, какая ширь
Кругом такая красота.

В дали гордо и величаво
Как страж на рейде у порта.
Возвысился над глядью моря
Красивый остров Кара-Ада.
7июль 1971г"

Bu täsirden ruhlanyp, awtoryň dőwürdeşi we deň duşy, häzir Gazagystanda ýasaýan Amantaý Kaýunow daş ýüzündäki ýazgyny gazak diline şu aşakdaky görnüşde terjime edipdir:

Kök teñizge karaýmyn,
Armanyň uşady alysga.
Karasam közüm toýmaýdy,
Kandaý gažap aýlanga.

Port žanynda kök törde
Tur äne maýak žakyrdap.
Ädemi Aral Kara-Ada!
Añyz bolgun Kara-Ada!

Häzir tehnalogiyanyň ösen döwri, aragatnaşyk mümkünçilikleriniň çägi ýok. Ine şundan peýdalanyp Türkmenistanda dogulyp ýaşap giden, ykbalyň akymy bilen häzirki wagtda başga ýurtlarda ýasaýan watandaşlarymyz Garabogaz şäherçesine gelenlerinde, "Gaya" belentligine çykyp çar ýany synlamagy yrym edinipdirler. Hut şol ýerdenem soňky

watanyňa jaň edip:

"Men şu mahal "Gaýanyň" üstünde çar ýany synlap, Siziň salamyňzy Türkmenistana ýetirýärin we goja Watanymyz Türkmenistandan Size salam ýollaýaryn, özüm hem W Gaýdukowyň "Gaýa" belentligindäki daşyň yüzüne goşgy ýazan ýerinde durun" diyip ýaýlyma çykýarlar.

Tolgundyryjy pursatlar... Şeyle täsirler bilen dagyň gaýasynda galan bu goşgyny Garabogaz şäherinde işlemek nesip eden Balkan welaýatynyň Bereket etrabynyň Isgender obasyndan bolan ildeşimiz edebiýatyň janköýeri, şygyrýetiň müşdagы, söz keramatynyň hyrydary Nurmuhammet Muhammedow šu aşakdaky görnüşde türkmen diline terjime edipdir:

Nazarymy salýan mawy ummana,
Arzuw hyýallarym alysa uçýar.
Söz ýetmez gözellik, göz ýetmez giňlik
Özüne çağyrýar, gujagyn açýar.

Gomlara dőz gelip, labyryn taşlap,
Kenary goraýan gämi mysaly.
"Garaada" bize bakýar buýsançly,
Rowaýata meňzeş hakykat ýaly.

Didarberdi ALLABERDIÝEW,
magtymgulyşynas, mirasgär, şahyr.

«Diýar» žurnaly. 2018ý. oktýabr Taryhy makalalar